

Před 80 roky zastřelo naši zemi hitlerovské temno

SLOVANSKÁ VZÁJEMNOST

Zakladatel profesor Ing. Břetislav Chvála, doktor technických věd (DrSc.)

MĚSÍČNÍK SLOVANSKÉHO VÝBORU ČR

ROČNÍK XXII

ČÍSLO 229, BŘEZEN 2019

CENA 10 Kč

15. březen – výročí německé nacistické okupace ČSR

V tomto roce jsme si připomínali několik výročí významných událostí, připadajících na roky, jejichž označení končí číslicí osm. Pro nás Čechy a Slováky, nejvýznamnějším vzpomínaným datem byl 28. říjen 1918 – obnovení našeho samostatného státu vytvořením Československé republiky. Je však třeba připomínat i tragická výročí, z nichž osudovým je 15. březen 1939 – den okupace ČSR, okleštěné mnichovskou zradou tehdejších západních spojenců, nacistickým Německem.

Tehdy šlo o bytí a nebytí našeho a dalších slovanských národů podle zrůdných plánů německého nacismu na jejich vyhubení a loupež jejich zemí. Na tuto skutečně osudo-

vní tíhu této války nesl Sovětský svaz, bez jehož 30 milionů obětí, jimiž bylo zapláceno vítězství, bychom tady nebyli. Měli by si to uvědomit i ti, kteří dnes ve službě cizím zájmům se snaží přepisovat dějiny a snižovat nespornou zásluhu Sovětského svazu a jeho Rudé armády na vítězství nad nacistickým barbarstvím a sprostě štvát proti Rusku.

Dnes, 74 let od konce této dosud nejhrůznější války, lidstvo ohrožují vážné celosvětové problémy. Je to živelný růst populace zvláště v některých méně rozvinutých zemích, změny podnebí, vysušující pevniny, nekontrolovaná hromadná migrace, působená uvedenými jevy a místními válkami, vyvolávanými euroatlantickými, o zisk a moc usilujícími

mecka odsunutí tzv. sudetskí Němci se domáhají revize výsledků 2. světové války, kterou pomohli rozpoutat. USA přibližují válku s Ruskem a Čínou nejen sítí vojenských základů po celém světě, ale i plánem na umístění zbraní v kosmickém prostoru. Uvědomují si, že třetí světová válka by znamenala nejen zánik lidstva, ale konec života na zemi?

Dalším velkým, lidskou společností ohrožujícím nebezpečím je snaha globálního kapitálu, aby lidé, zvláště mladí, přijali ideologii krajního individualismu, zavrhnoucí i základní mravní řád, vycházející z Desatera a křesťanské tradice, vlastnictví a úcty k rodině jako základu lidské společnosti. Evropská unie směřuje k „Novému světovému řádu“, tj. zničení národních států a národů a jejich přeměnu v směsici nikam nepatřících, demoralizovaných a ovladatelných jedinců, řízených zločinnou „elitou“ nejbohatších.

Je těžko pochopitelná skutečnost, že dnes je Německo, tisíc let usilující o naše zničení, spojencem ČR a Rusko, které nás zachránilo před vyhubením, je označováno za nepřitele. Dokonce jeden bývalý důstojník čs. armády, nyní bojovník NATO, nazval Rusko větším nebezpečím než islámský terorismus.

Bezpečnostní informační služba ČR ve své současné výroční zprávě kritizovala výuku dějepisu ve školách, že podle Palackého kladně hodnotí husitství a národní obrození. Myšlenku slovanské vzájemnosti hodnotí tato zpráva jako ruskou propagandu, místo aby se zabývala skutečným nebezpečím islámské migrace.

Proč nenávisť k Rusku? Ve smýšlení většiny Rusů, jichž 80 % podporuje vládní politiku Vladimira Putina, převládá úcta k rodině, tradičním mravním hodnotám, vlastenectví a společným zájmům. Je to zásadní rozdíl proti „Novému světovému řádu“. Přírodního bohatství Ruska by se rád zmocnil globální kapitál Západu, tak jako tenkrát se to po-

kusilo nacistické Německo. Silné Rusko je protiváhou, bránící zhoubným válečným plánům těchto sil.

Snahy o ovládnutí jiných národů, jejichž projevem byla okupace Čes-

koslovenska 15. března 1939, bohužel neskončily. Budiž toto výročí výzvou k mírovému soužití a spolupráci všech národů světa. Mír a svornost Slovanům!

JAN MINÁŘ

8. březen –

Blahopřejeme všem ženám naší vlasti k jejich mezinárodnímu svátku

Bude nábor rekrutů v EU pro německou armádu součástí nových válečných příprav?

Německá armáda přichází s návrhem na nové doplňování odvedenců pro svoji armádu. Jde o něco neobvyklého, neboť nábor či povolávání občanů k vojenské službě se uskutečňuje z podnětu zákona a v případě nebezpečí mimořádných událostí – mobilizací.

Co vede německou armádu k dosud nezvyklému náboru rekrutů z prostředí EU se zatím nepodařilo odhalit. V případě náboru mezi běženci by v takovém případě šlo o žoldáky. Při tomto doplňování rekrutů by patrně vymizel prvek vlastenectví, což by u takto vytvořeného typu armádních jednotek patrně upozadilo i předpoklady očekávaných bojových výsledků.

Na tento fenomén po prohrané první světové válce reagoval již německý znalec geopolitiky Ewald Banse, který byl považován za nejmodernějšího znalce geopolitiky té doby. Ve své práci se dovolával, „...že německý meč již čtrnáct let rezavěl a stál v koutě, že tedy musí zase přijít ke cti. Třetí ří-

še musí prý sjednotit všechny Němce střední Evropy pod jednou střechou, a dáti duchovně nejtvůrčivějšímu národu světa vnitřní panství nad světem, po němž prý jednou bude dychtit z hrůzy před anglosaským mechanismem a ruským nihilismem“. Větší podporu Hitler ani neočekával. Válka nakonec skončila porážkou. Banse také poukázal spolehlivost Čechů: Za války přebíhali Čechové k nepřítelům a tvořili legie, které asi v síle sto tisíc mužů bojovaly proti Němcům. A dodává, kéž by tato zrada byla Čechům v budoucí válce oplatena...

V současné době nelze vyloučit, že podnět k náborům pro německou armádu mohl vzniknout v okruhu blízkých kancléře Merkelové, ale i v Sudetoněmeckém landsmanšaftu, který usiluje o proniknutí a ovlivnění českého občana. Snad nejvíce kancléřku ovlivnilo, a proto jeho tezi převzala: prohlášení německého císaře Viléma II., že se považuje za ochránce svých muslimů.

(Pokračování na s. 2)

Vůdce německé říše Adolf Hitler na Pražském hradě

Foto VHÚ

vou událost nesmí náš národ nikdy zapomenout, jakož i na 360 000 Čechoslováků, zavražděných německými okupanty. Nesmí být překryta často až hysterickým připomínáním pozdějších méně významných výročí z důvodů některých současných politických snah.

Nikdy nesmíme zapomenout, že ve 2. světové válce, vyvolané Německem, zahynulo 40 milionů Slovanů, že jen při osvobození naší republiky padlo 144 000 rudoarmějců. Nesmí být zapomenuto, že hlav-

státy. Sjedené Německo, které neovládlo Evropu dvěma světovými válkami, toho dnes chce dosáhnout hospodářsky, svou vedoucí úlohou v Evropské unii.

Naopak Slované, kteří v obou světových válkách přinesli největší oběti, jsou rozdělováni a stavěni proti sobě cizími zájmy vyvolávaných bratrovražedných válek v Jugoslávii a na Ukrajině. Československo bylo též v cizím zájmu nezákonně rozbito. Rozhodnutím vítězných velmocí v Postupimi do Ně-

Naši milí čtenáři!

Protože jsme dostali mnoho ohlasů od Vás, zvláště starších čtenářů, že písmo v novinách je malé a nemůžete je již číst, rozhodli jsme se změnit velikost písma. Vyšli jsme Vám vstříc i za cenu zmenšení obsahu našich novin. Přejeme Vám, ať se dál setkáváte s Vámi oblíbenými novinami, naší Slovanskou vzájemností.

EVA HOLEČKOVÁ

Současným stavem mezinárodního slovanského hnutí a nynější složitou politickou situací ve světě se zabývalo zasedání Mezinárodní slovanské rady (MSR) v Moskvě. Proběhlo od 30. ledna do 2. února. Jeho účastníci se shodli na nutnosti obnovit důvěru mezi státy, k čemuž významně mohou přispět slovanské národy a jejich státy. Za Slovanský výbor (SV) ČR se moskevského rokování zúčastnili jeho předseda docent Jan Minář, který je rovněž místopředsedou MSR, a také místopředsedkyně SV ČR a členka MSR Eva Holečková.

(jel)

U NÁS DOMA ● U NÁS DOMA ● U NÁS DOMA ● U NÁS DOMA

Bude nábor rekrutů v EU...

(Dokončení ze s. 1)

Kancléřka za uplatňování podobného vztahu k běžencům v Německu nyní čelí mnoha výhradám a obviněním německé veřejnosti, že záměrně a protiprávně do Německa importovala teror, válku a smrt přes ilegální azylantské příživníky, teroristy IS a další těžké zločince. Přitom podle článku 16 ústavy nemá v Německu nikdo nárok na azyl, kdo přichází z třetí bezpečné země, takže hosté kancléřky jsou v Německu ilegálně. To ve svém veřejném dopise uvádí jedna žalobkyně – německá herečka Silvana Heissenberg, která dále kancléřce připomíná: při nástupu do úřadu jste přísahala „Odvrátím

od německého národa veškeré škody“, ale denně konáte pravý opak... Záměrně jste rozdělila národ a proti sobě pošťovala a zničila celé rodiny... Kvůli Vaším ilegálním hostům musí být veřejné podniky masívně chráněny oplocením a policií se samopaly. Vaši hosté páchají denně násilné zločiny. Nyní jsou nutné ochranné zóny pro ženy, které se musí skrývat, aby se nestávaly obětmi sexuálních přepadení... Chudoba starých lidí a dětí nebyla nikdy tak velká...

Ještě žádný spolkový kancléř SRN nezpůsobil svévolně Německému lidu tolik škody a utrpení a nebyl tak nenáviděn jako Vy... Přeji si jedině, abyste Vy a Vaši

nohsledi byli postaveni před soud a skončili na doživotí ve vězení. Taková velezrada na vládnoucím národě se ještě nikdy v SRN nekonala...

S hlubokou úctou
herečka Silvana Heissenberg.
Napsat takový dopis je velkým hrdinstvím, zejména pro Německo. Herečka je statečnou ženou, dodává editor.

Krátce po československém majetkovém převratu jsme zaznamenali nový prvek, tzv. společná cvičení. Jedním z prvních bylo společné cvičení německého bundeswehru a české armády pod názvem „Tábor 98“, což neonacistický terorista Manfred Roeder svými

mi přednáškami na univerzitě (vojenské akademii) v Hamburku, se souhlasem velení bundeswehru „obohatit“, ke škodě pověsti Německa. Šlo o jednu ze zločineckých teorií, uplatňovanou při „přesídlování Němců do prostoru východního Pruska“, čili území, které z rozhodnutí přijatého v Postupimi, náleží Polsku a Rusku. Do této situace zapadá i snímek ČT 1 odvysílaný již v devadesátých letech pod titulem „Okno k sousedům. Češi v bundeswehru“, u kterého měl český divák již možnost ocenit – jak „dobře“ budeme mít vycvičeny, včetně pozdravu „heil“, naše vojáky a velitelský sbor. Překvapuje, že se pro-

jevy nacistické ideologie v bundeswehru a zprostředkovaně i českým vojákům, dosud nezabývaly ústavní orgány ČR.

Závěr: Kancléřka A. Merkelová svůj lid zklamala, na místo, aby pečlivě střežila mír, bezpečí a rozvoj německého lidu, zvolila dřívější tezi německého císaře Viléma II. z 19. století (provolání), že se stává ochráncem všech muslimů. V minulém roce (2018) podpořila nacionální nespokojence s odsunem Němců. Vůči Čechům má také dluh, když v roce 2016 nereagovala na českou žádost o navrácení hraničních dokumentů, odcizených (1940) nacisty Československu.

ING. ČENĚK M. KADLEC

Malé zamyšlení nad příjezdem Hitlera do Brna

Prezident Edvard Beneš byl v roce 1938 vyzván, aby mobilizoval. Tedy mobilizoval. Při mobilizaci byl povolán mimo jiné i můj otec, tehdy ho celá rodina doprovázela. Stal se tak rekrutem neuskutečněného protiněmeckého odporu.

Vzpomínám, když jsem se jednoho rána (15. březen 1939), jako sedmiletý kluk probudil, valila se po hlavní ulici Tábořské (v Brně – Židenicích) německá vojska, aby nás vzala v ochranu pod svá křídla, jak si to přál prezident E. Hácha. Mnozí lidé stáli u svých domů a měli různé pocity, někteří měli vztek, jiní plakali, můj otec jako pravidelný demonstrant v Brně proti akcím sudetských z Německého domu si asi představoval, jaké nastanou reakce vítězných německých soupeřů... Moje matka, podobně jako mnoho jiných žen, plakala.

Ve stejný čas se podle plánu Hitler rozjel po návštěvách území, dobytých bez boje (Rakouska

a Česko-Slovenska); nejdříve 15. a 16. 3. zajel autem do pokořené Prahy, kde byl vyhlášen Protektorát Čechy a Morava... Dále následovala cesta 17. 3. do Olomouce a Brna, poté Hitler odjel do Vídně, kde přespal a další den odletěl letadlem z Vídně do Berlína.

17. března mne matka vzala s sebou na demonstraci do Masarykovy ulice, kterou měl Hitler projíždět od Náměstí Svobody ve směru k Hlavnímu nádraží. Příjezd byl dobře bezpečnostně zajištěn rozestavěním policistů po obou stranách těsně vedle sebe a na chodnicích vítajícími i hlídajícími českými Němci. Já s matkou jsme stáli za stojícími policisty ve vchodu do Plačkova paláce.

Hitler projížděl se vztyčenou pravicí, matka přitom plakala. Z pohledu matky projev odporu snad nebyl ani možný. Němci svého Führera hlídali, byli také jedinými vítajícími. Byla to pro mne první protiněmecká demonstrace, která vážně poznamenala můj dal-

ší život. Zde vyrostla nenávist k německé politice.

Osobně jsem hledal možnost zúčastnit se odporu. Poté co jsem nakutálel civky s kabelem do potoka u Řečkovického nádraží, jsem byl vyšetřován. Vyšetřování připadlo na známého českého policistu, našťastí z naší ulice – pana Češku, který byl pro mne hrdinou.

Následovaly šarvátky s mladými hochy z Hitlerjugend, kteří byli ubytováni v nové Řečkovické měšťanské škole, odkud chodili do lesa přes Dolnici (lidový název místní části). Školu před válkou otevíral T. G. Masaryk, také jsem byl s matkou přítomen. Řečkovice byly „pochťeny“ i pobytom sestry J. Goebbelse, v konfiskované vile s velkou zahradou stavitele Kuby, jíž hlídal vojenský doprovod. V zimě v noci zářily na zahradě rozdělané ohně, u nichž se vojenské hlídky za mrazů ohřívaly.

Moji nenávist podpořila i německá provokace u kostela Petrov – kde Němci vodili opičku obleče-

Hitlerovská armáda pochoduje po Václavském náměstí v Praze

nou do českého národního kroje. Matka to považovala za velkou urážku. O to více jsem byl smutný v roce 1989, když na Petrov přivezl „Čech“ Petr Fiala Otto Habsburka a B. Posselta. Obavy z rozpoutání války po německé invazi

do Československa pocítili i představitelé západu. Ti, kteří Beneše vyzvali, aby mobilizoval, ho při Hitlerově neústupnosti vyzývali, aby vydal Sudety Německu. Beneš neustoupil.

ČENĚK M. KADLEC

Změnit reprodukční chování

Evropa – nejhustěji zalidněný kontinent na světě. V roce 1970 ji obývalo asi 680 milionů lidí, dosáhla přírůstek 38 milionů obyvatel za půlstoletí. (A většina z toho nejde na vrub Evropanů). Pro názornost je nutno pozastavit se u vývoje v ostatním světě: Turecko – 1927: 13,6 milionů, 2011: 75 milionů obyvatel. Afghánistán – 1979: 15,5 milionů, 2015: 32,5 milionů obyvatel (i přes dlouhotrvající válku!). Niger – 1960: 1,7 milionů, 2011 – 16 milionů. Nigérie – 1950: 33 milionů obyvatel, 1991: 88 milionů obyvatel, 2006: 140 milionů obyvatel, 2014: 177 milionů obyvatel. Egypt – 1945: 18,5 milionů obyvatel, 2004: 73,5 milionů obyvatel. (Odhad pro dalších 10 let více jak 100 milionů obyvatel).

Celkově žilo v roce 1990 v Africe 642 milionů obyvatel a v roce 2004 již téměř miliarda. Demografie odhaduje, že do roku 2050 to bude dvojnásobek, tedy prakticky na dvě miliardy. (Afrika má přírůstek 50 milionů lidí za rok.) Je k neuvěření, že tato čísla nikoho

nezajímají! Minimálně jsou varující pro politiky, zejména na úrovni EU. Nevěříme proto Zeleným stranám a ekologickým organizacím, že myslí svůj boj za trvale udržitelný stav světa vážně. Kdyby ano, museli by především cílit na varující signály narušování demografického vývoje. Ale tam míří neustálá potravinová a lékařská pomoc a na této explozi se přímo podílí. Ne, nemohou to myslet vážně!

My Evropané se většinou budeme chovat ekologicky i bez poučování. Budeme snižovat svoji spotřebu pokud to bude nutné, vyvíjet sofistikované prostředí nezatežující technologie, budeme se nejspíš vracet k šetrnému zemědělství, které nebude vyčerpávat půdu způsobem, aby se změnila v mrtvou hmotu. Ale bude nám to houby platné, pokud ta větší část světa bude stále větší.

Je zajímavé, jak nyní všichni řeší klimatické změny, jak bude v Africe nedostatek a jak se tedy máme připravit na migrační vlny. A nikdo z futurologů zatím nezmi-

nil, že existuje daleko bezpečnější řešení problému, než je přesun mas lidí na nejhustěji zalidněný kontinent. Změnit reprodukční

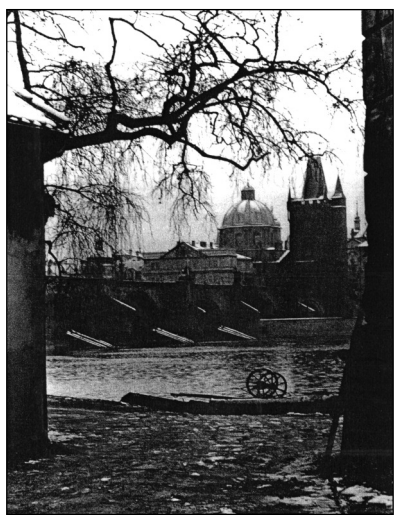
chování! Afrika má dost zdrojů na to uživit takové počty lidí jaké v ní žily například v roce 1950. A naopak, žádný kontinent nemá do-

statek zdrojů, aby uživil masu lidí, která se každých 50 let zdvojnásobí.

(Podle I-netu připravil sh)

Před 300 roky vyšly první české noviny!

Politické zprávy z domova a ze světa, informace ze života celebrit, ale i zprávy o „strašlivých mordech“ přinášely první české periodické noviny, které poprvé vyšly před 300 lety, 4. února 1719. Praž-

Ilustrační snímek: Pražská romance
Foto František Dostál

ské poštovní noviny, v nichž čtenář našel i oznámení o trzích, církevních slavnostech či vystoupeních kumštýřů, vycházely s deseti-letou přestávkou sto let, v letech 1782 až 1819 jako Schönfeldské c. k. noviny. „Sobotní (Outerní) Pražské poštovské noviny z rozličných zemí a krajin přicházející s obzvláštním Jeho císařské a královské Milosti nadáním obdarované“ – tak zněl celý název novin, pro něž se ale záhy vžil název Pražské poštovské noviny či Pražské české noviny. Poštovské proto, že vycházely v sobotu a v úterý, tedy ve dnech, kdy jezdila pošta, která je taky rozvážela. Kuriozitou bylo, že ještě neměly titulky, takže byly dost nepřehledné. Zprávy byly sice datovány, ale řazeny nikoli chronologicky, ani podle důležitosti, nýbrž tak, jak se redaktorovi dostaly do rukou. V roce 1772 Pražské poštovské noviny kvůli

nedostatku odběratelů zanikly, ale v roce 1782 byly obnoveny a přešly do majetku knihtiskaře Ferdinanda Schönfelda. Redaktorem se stal Václav Matěj Kramerius, jenž je řídil do roku 1789, kdy získal koncesi na vlastní Krameriusovy c. k. vlastenecké noviny. Místo, kde Pražské poštovské noviny původně Karel František Rosenmüller začal vydávat, připomíná Pamětní deska na Uhlém trhu v Praze.

V současné době jsou nejstarším deníkem Lidové noviny. Založeny byly v roce 1893. Jejich vydávání nakonec v roce 1952 zastaveno. V roce 1987 bylo vydávání obnoveno ilegálně a od roku 1990 legálně. Psaly sem významné osobnosti – Tomáš Garrigue Masaryk, Karel Čapek, Josef Čapek, Edvard Beneš, Ferdinand Peroutka či Eduard Bass.

ČTK

SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS

Ostravský koncert na počest hrdinů rozhodujících bitev

Vzpomínáme významná data Ruska i celého světa, 75 let od konečného prolomení blokády Leningradu a 76. výročí vítězné Stalingradské bitvy. Společenský sál Akademie byl zaplněn přáteli jak z Ostravy, Frýdku Místku, Havířova, Opavy, Karviné, Bruntálu, Třince, tak i z Pardubic a Hanušovic.

S programem večera seznámil přítomné předseda Krajské rady Česko-ruské společnosti, která byla organizátorem koncertu společně s Ostravským ruským domem. Generální konzul Ruska Alexandr Budajev česky pohovořil o blokádě Leningradu i jejím vítězném prolomení. Na plátně se střídaly snímky z blokády a Igor Jelínek s kytarou zazpíval píseň o Leningradu.

Přechodem k programu o Stalingradské bitvě byla píseň „Roste ve Volgogradu břízka“ na slova Margarity Agašinoj a hudby Grigorie Ponomarenko, kterou z obrazovky zpívala Ludmila Zykina. Po poslechu

písně Tamara Galynina vyjasnila dojemnou historii složení této písně. Na scénu pak vyšli žáci 9. třídy základní školy MUDr. Lukášové, Martin Šviger a Nataša Kamanuca, pod vedením Viktorie Vajdo, členky ORD, přednesli v ruštině básně o válce. Poté s písněmi o válce a Stalingradu vystoupil oblíbenec publika, honorární konzul Ruska Ing. Aleš Zedník, a pak ve hře na domru se divákům představila Larisa Adamov. Další amatérskou umělkyní koncertu byla studentka univerzity Hana Kosková, která na akordeonu mistrně zahrála několik skladeb českých autorů. Dlouho pak zněl potlesk za její skvělou interpretaci a na závěr programu vystoupil operní zpěvák, sólista Sergej Zubkevič, jehož překrásný silný baryton a emocionální vystoupení důstojně zakončilo část programu.

Na koncertu předal honorární konzul Ruska A. Zedník Čestné uznání za spolupráci Václavu Joklovi z Hanušovic, který s námi mno-

hokrát navštívil Volgograd a dlouho spolupracuje s Městskou radou ČRS v Ostravě při různých akcích.

Ilustrační snímek: Maličká muzikant ladí struny
Foto František Dostál

Před zahájením koncertu jsme obdrželi dopis z Volgogradu od ředitelky gymnázia č. 5 Mariny Železnákové o slavnostních mítincích a akcích u příležitosti oslav 76. výročí Stalingradské bitvy, kdy doprovázela členy mezinárodních delegací z Německa a České republiky, členy Evropského parlamentu.

Marina pozdravila účastníky koncertu a poděkovala jim za projevení paměti a úcty hrdinům nejen slavné bitvy, ale i za osvobození Sovětského svazu a Evropy od fašismu. Ještě přátelé z Volgogradu a dalších míst, Natalia Imědašvili, Nadežda Žilina, Jelena

Chodilová a další, pozdravili účastníky setkání.

V závěru hovořil Karel Šesták o další společné práci s občanskými sdruženími, např. KČP, ČSBS, LKŽ a dalšími při uskutečnění IX. ročníku soutěže ostřelovačů, Memoriálu Vasilie Zajceva na střelnici Skalka v Porubě, o setkání s přáteli při oslavách MDŽ, o 53. ročníku soutěže ARS Poetica – Puškinův památník v Bohumíně, o přípravě pochodu Nesmrtelného pluku 9. května i setkání s motorkáři Nočních vlků z Ruska, České a Slovenské republiky i z dalších zemí Evropy, o uskutečnění Dnů Ruska v červnu v Ostravě a také o přípravě zájezdu do družebního města Volgogradu v září 2019 a o přípravě koncertu Ruské písně v závěru roku.

Koncert byl připomenutím výročí rozhodujících bitev 2. světové války i nezměrného hrdinství a úcty k těm, kteří za naši svobodu obětovali nejvyšší daň, své mladé životy.

TAMARA GALYNINA

NATO s novou strategií

Toto oficiální prohlášení je zveřejněno na internetových stránkách NATO. Nová strategie pro letectvo uznává, že poprvé po studené válce mohou vzniknout podmínky, kdy letecká nadřazenost NATO nemusí existovat. Jak vyplývá z dokumentu, strategie předpokládá rostoucí roli vesmírných a kybernetických prostředků, jejichž pomocí bude moci letectvo NATO účinně působit. Hlavní prioritou nové strategie je schopnost provádět operace v „bezpečném nebo chráněném“ vzdušném prostoru.

Operace leteckých sil NATO mohou procházet významnými změnami kvůli technologickým výzvám nového času. Dokument konstatuje, že moderní systémy v oblasti letectví, protivzdušné obrany a radioelektronického boje, jakož i rozvoj umění kybernetických útoků výrazně změni zásady využívání letectví a budou vyžadovat novou podporu ze strany zvláštních sil a námořnictva. Tato strategie bude první změnou od roku 1949, kdy byla vytvořena samotná Aliance. Předpokládá se, že se může stát základem pro novou doktrínu leteckých sil USA a NATO. Zveřejněním těchto informací ruské sdělovací prostředky připomínají, že předtím zástupce vedoucího ruského ministerstva zahraničí Alexandr Gruško uvedl, že Moskva zaujímá odmítavé stanovisko ohledně cvičení letectva NATO zdůvodňované ochranou vzdušného prostoru pobaltských států. **A. Gruško zodpověděl dva dotazy:**

● Jak byste hodnotil tuto novou strategii NATO a hlavně tezi o ztrátě nadřazenosti ve vzduchu?

Od dob 2. světové války USA a posléze i NATO, které je jenom prodlouženou rukou světové hegemonie USA, veškeré své válečné aktivity stavěly na jednoznačné podmince vybojování vzdušné nadvlády na bojištích. Tato koncepce je obecně správná. Bez vzdušné nadvlády jsou operace pozemních sil i námořnictva odsouzené většinou k neúspěchu. Pokud je úspěch dosažen, pak

je to vždy za cenu obrovských ztrát lidských i materiálních. Proto už při prvním pohledu na armádu jakéhokoliv státu můžeme velice lehce usoudit, má-li jeho armáda obranný nebo útočný charakter. Státy bez expanzních ambicí staví svou obranu na protiletadlových a protikosmických raketových a dělostřeleckých systémech, které jsou velmi účinné, ale působí především nad vlastním územím. Státy, které mají ambice dosahovat územních zisků, či vnucovat svoji nadvládu druhým, vytvářejí především silné letectvo včetně námořních leteckých uskupení, které jim pak umožní vnucovat své podmínky druhým zemím.

Úspěšná realizace této strategie NATO dlouhodobě umožňuje USA vnucovat světu své podmínky. Jako příklad můžeme jmenovat v podstatě veškeré konflikty od 2. světové války až do dneška. Ale nejen konflikty. Sem spadá i odzbrojení Československa, Maďarska, Polska, či devastace postsovětských republik. Ideální kombinací, která se USA velmi osvědčila, je využití zástupných pozemních sil místo US Army ke splnění požadovaného výsledku, tedy podřízení si té dané konkrétní země. To jsou různé armády loutkových režimů, či džihádistická uskupení například typu Islámského státu. Ve dvou případech to armáda USA nedodržela, a to v Koreji a ve Vietnamu. Tyto dvě války také měly velmi negativní dopad na vnitropolitický vývoj v USA.

Pokud tedy USA a tím i NATO přiznávají, že mohou přijít o vzdušnou nadvládu, to znamená, že končí Pax Americana a USA budou opět přinuceny začít dodržovat elementární pravidla slušnosti a mezinárodního práva. Ne, že by chtěly, ale budou k tomu donuceni nově se rodícími velmocemi. Dnes to jsou perspektivně Rusko a Čína, ale svoji roli začíná hrát i Indie a Írán.

● Zveřejněním informací o nové strategii NATO pro letectvo ruská média připomínají, že Alexandr Gruško uvedl, že Moskva zaujímá

odmítavé stanovisko ohledně cvičení letectva NATO zdůvodňované ochranou vzdušného prostoru pobaltských států... Můžeme tedy usoudit, že nová strategie leteckých sil NATO považuje za hlavního nepřítele a soupeře na nebi – Rusko?

Jednoznačně ano. Sice jako nepřítel není Rusko osamocené, druhým nepřítelem pro USA je Čína, ale teritoriálně z Evropského hlediska a tedy oficiálně z hlediska NATO je tím hlavním nepřítelem Rusko. Tím, že USA, pokud si chtějí zachovat pozici neomezeného a nikomu se nezodpovídajícího vládce na Zemi, se musí připravovat na konflikt se dvěma protivníky, dochází i ke změně politiky USA vůči svým satelitům v NATO. Malé, především stře-

do a východoevropské členské země NATO, jejichž dosavadní úlohou bylo mediálně zakrývat expanzi a svěvolí USA jako kolektivní vůli, nejlépe pod hlavičkou OSN a jinak prakticky nepřekážet, jsou nyní nuceni urychleně nakupovat americké zbraňové systémy a vytvářet infrastrukturu ve prospěch US Army na evropském válečném poli. Historicky víme, že na evropském válečném poli se vždy jednalo o expanzi do Ruska. Tedy vynucované 2 % HDP do armády znamenají jednoznačnou přípravu na válku s Ruskem.

Cvičení letectva NATO v pobaltských státech není nic jiného, než získání návyků pro piloty první vlny, aby se neztratily v podmínkách nefunkčních navigačních přístrojů, protože ty jim působením prostřed-

ků REB nad územím Ruska a Běloruska fungovat nebudou, až poletí bombardovat Minsk, Moskvu a Petrohrad. Jinak jsou pobaltské státy s většinovým ruským obyvatelstvem pro NATO spíše přítěží. Tedy řečeno jednou větou. Ovládnutí ruských surovinových a energetických zdrojů je hlavním smyslem existence NATO a nová doktrína leteckých sil NATO je postavena na vybojování vzdušné nadvlády pro operace pozemních sil. V souvislosti s touto koncepcí, ale i s koncepcí Steel Rose je jasné, že Rusko musí být dobyto, i kdyby to mělo stát život posledního ukrajinského, litevského, lotyšského, polského, českého, slovenského, německého, francouzského vojáka či islámského bojovníka.

ING. IVAN KRATOCHVÍL

Lysa Góra, Krakonoš, hora Říp. Co mají společného?

Odpověď je jednoduchá, ducha starých Slovanů. Náboženský život našich předků před přijetím křesťanství byl velmi pestrý. Nikoliv tedy, jak je často podáváno církví, že byli negramotnými a nekulturními individui. Některé zvyky, místa či osoby se nám dochovaly dodnes a doslova zlidověly, aniž bychom tušili, že vlastně také uctíváme víru předků. Jedním z projevů staroslovanské víry byl mimo jiné kult hor a uctívání všeho, co s nimi souvisí. Posvátné byly zejména některé vrcholky, které sloužily i k provádění kultu. Slované však věřili i na sílu různých horských a podzemních duchů a ochránců. Stejně tak, jako jejich domovy měly své ochránce dědky domovíky, tak i lesy a hory měly ty své. S kultem hor také souvisí kult kamenů, dokazující zejména existence obětních kamenů.

Slovanské hory

V Čechách je asi nejvýznamnější posvátnou horou pověstný Říp, který je zároveň symbolickým středem země. Nálezy střepů nebo parohového kotoučku se slunečním symbolem

z 9. století napovídají, že posvátnou horou byla i Milešovka. Právě hliněný kotouč se solárním symbolem byl nalezen na vrchu, kde se nacházelo hradiště Libušín. Všeobecně lze říci, že slovanské posvátné hory jsou po většinou lysé, od čehož se odvozují i jejich názvy. A tak můžeme navštívit posvátnou Lysou Góru v Polsku nebo Lysou Horu v Kyjevě na Ukrajině. V Polsku pak najdeme ještě vrch zasvěcený bohu Triglavovi, a to nedaleko Štětína.

Pohanské duchy uctíváme dodnes

Na rozdíl od jiných aspektů předkřesťanské víry, jsou nám slovanští horští duchové známi velmi dobře. Dochovali se sice až z novodobého folklóru, ale kdo by neznal různé permoníky nebo Krakonoše, krále a ochránce Krkonoše. Každý, kdo si vzpomene právě na tento večerníček s hvězdným hereckým obsazením si uvědomí, jak je v něm názorně vykreslena úcta k horám a přírodě jako celku – tedy to, co nám v současném životě často chybí, i když navštěvu-

jeme kostely v domnění, že se staneme lepšími lidmi.

Kromě zmíněných bytostí však Kosmas zmiňuje i úctu Čechů k oreádám, tedy nejspíše bytostem podobným antickým horským nymfám. Jak je ale patrné, ne všichni duchové, které naši předkové znali, byli dobří. Například ze Slovinska je znám labus sídlící v podzemních chodbách, do kterých lákal malé děti. Naopak dobrými duchy zde byli černý dimek, bílý bělič a laber, kterému se obětoval chléb, mléko a sýr, aby lidem ukázal rudné žíly.

Na Slovensku zase vládł podzemí a místním pokladům Kovlad s permoníky. Havíři jej před každým výstřelem varovali, aby je nepotrestal. Kovladovým protějškem byla zemní paní Runa. Na našem území byl známý skalní duch, který strašil havíře hlukem znějícím jako dusot kopyt či silný víchr. Někteří horští duchové však měli i vlastní jména, jako například zmíněný Krakonoš.

JAROSLAV SVOBODA

Stranu 3 připravil a redigoval Jan Jelínek

SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS

Rusko zrcadlově odpovědělo USA

Rusko musí během dvou let vyvinout pozemní verzi námořních střel s plochou dráhou letu Kalibr a novou pozemní verzi nadzvukové rakety, aby odpovědělo Spojeným státům americkým na odstoupení od smlouvy o likvidaci raket středního a krátkého doletu z roku 1987. Nařídil to ruský ministr obrany Sergej Šojgu.

USA podle ministra už aktivně pracují na vytvoření pozemních raket s doletem přes 500 kilometrů, které překročí rámec omezené smlouvou INF. Rusko má podle prezidenta Vladimira Putina odpovědět zrcadlově. Jak připomněl

list Vedomosti, Šojgu ujistil prezidenta, že nové střely a rakety středního doletu vzniknou bez vyšších výdajů rozpočtu. Neměli bychom a nenecháme se zatáhnout do nákladných závodů ve zbrojení, zdůraznil šéf státu. Využití zbraní, které již jsou ve výzbroji námořnictva a letectva, k vytvoření jejich pozemních variant má podle ministra obrany výrazně urychlit jejich výrobu a omezit náklady. Záhodno je však zvětšit dolet jejich pozemních variant.

Ministr nařídil svému náměstkovi Alexeji Krivoručkovi zajistit finance na vývoj pozemních střel a raket v rámci přerozdělení pro-

středků v rámci stávajícího obranného rozpočtu. Spojené státy oznámily odstoupení od smlouvy INF, kterou podle nich Moskva porušuje. Krokem Washingtonu začala půlroční výpovědní lhůta, během níž je možné ještě o osudu dohody jednat. Ruský prezident Vladimir Putin oznámil, že i Rusko od americko-sovětské smlouvy z roku 1987 odstupuje. Moskva podle Putina nehodlá rozmístit v Evropě ani ve světě žádné rakety, pokud tak neučiní USA. Smlouva z roku 1987 zlikvidovala celou kategorii zbraní o doletu 500 až 5000 kilometrů.

(ČTK)

Ruská raketa s plochou dráhou letu 9M729 znervóznila Američany

FOTO ČTK/AP

Záhadná osoba i zmizelá vesnice

Pokud vesmír leží v rovině prostoru, pak se paralelní světy musí nacházet v rovině času. Je stále více zřejmé, že prostor i čas jsou ekvivalentní dimenze vesmíru, a proto, dokud se nenaúčíme ovládat čas, dozvíme se pouze o malé části prostoru okolo nás. Podivnou ženu nebo zmizelou vesnici v Rusku však vědci vysvětlují jen stěží.

Skální komunistka nebo důkaz paralelního světa?

V roce 1994 se ve Voroněži objevila mladá žena Irina, která se

v obchodě snažila zaplatit sovětskými penězi. Když si ale uvědomila, že je v nějakém neznámém světě, předala policii svůj sovětský pas vydaný však v roce 1993. Jak bylo zřejmé z příběhu o Irině, žije v úplně jiném světě. V tomto světě se podle její výpovědi v roce 1991 konalo referendum, které umožnilo zachování SSSR. O rok později se americký dolar zhroutil a v roce 1992 zažil Sovětský svaz bezprecedentní vzestup, který se nazýval ekonomický zázrak. Tento příběh se dá vysvětlit i tím, že si

jej žena celý vymyslela. Byla skální komunistkou a nepřipouštěla si pád Sovětského svazu. Nebo bylo vše trochu jinak? Ovšem druhý příběh už tak snadno vysvětlit nelze, má totiž několik svědků.

Co jsou paralelní světy?

Můžeme vzpomenout na ruskou vesnici duchů Mariin háj, kde žili poměrně prosperující rybáři. Na počátku dvacátých let minulého století, když se v Sovětském svazu rozvinulo Leninovo přerozdělová-

ní potravin, do bohaté vesnice se vydala Rudá armáda a materiální zásoby odvezla. Ovšem stala se podivná věc. Když se rudoarmějci blížili k místu, kde se vesnice nacházela, nenašli ji.

Na místě nebylo vůbec nic a po vesnici ani vidu ani slechu. Pak se však vesnice ještě několikrát objevila zpět na svém místě. Nikdo si to nedokázal vysvětlit. Když ale rudoarmějci vyslali znovu dobře vyzbrojený oddíl, aby se s touto anomálií vypořádal, zmizela navždy.

Na základě všech těchto a mnoha dalších překvapivých skutečností se vědci pokoušejí vysvětlit, co to vlastně jsou paralelní světy? Kam zmizela vesnice? Kde se vzala Irina?

Někteří se domnívají, že řešení těchto záhad je pro lidstvo mnohem důležitější než poznávání vesmíru. Při dokázání existence paralelních světů by podle vědců nemělo být fantasticky nemožné cestování v čase a podobně. Vskutku to zní spíše jako sci-fi.

JAROSLAV SVOBODA

Přehlídka ke konci blokády Leningradu

Petrohrad si 27. ledna vojenskou přehlídkou připomněl 75. výročí konce blokády tohoto druhého největšího sovětského města za druhé světové války.

Vojenská přehlídka začala minutou ticha na památku těch, kteří zemřeli během blokády. Na Palácovém náměstí padal sníh a teplo se pohybovalo kolem 18 stupňů pod nulou. Průvodu se zúčastnilo zhruba 2500 vojáků a kadetů z vojenských akademií. Mezi 80 jednotkami s vojenským vybavením figurovaly i tanky T-34, které hrály zásadní roli v porážce nacistického Německa, dále raketové systémy a pěchotní vozidla.

Náměstím projely také raketové systémy Iskander-m, které mohou nést jadernou hlavici a jejichž umístěním do Kaliningradské oblasti Rusko znepokojilo členské státy NATO.

Putin, sám petrohradský rodák, podle Kremlu položil květiny

Vojáci pochodují na přehlídce

u pomníku v oblasti takzvaného Něvského pětníku, což je úzký pás země na levém břehu Něvy, z něhož se v letech 1941 až 1944 Rudá armáda opakovaně snažila prorazit

nacistickou blokádu tehdejšího Leningradu. Věnce ruský prezident přinesl i na Piskarevský hřbitov k soše symbolizující Matku Vlast.

Pětasedmdesát let od prolomení fašistické blokády

Blokáda Leningradu trvala 900 dní a nocí a k jejímu úplnému ukončení došlo 27. ledna 1944. Podle odhadů při ní zemřelo 1,2 milionu civilistů, převážně hladu

nebo na podchlazení. Ve věku jednoho roku tehdy zemřel i bratr nynějšího ruského prezidenta. Vladimir Putin se narodil až v roce 1952.

(ČTK)

Pozdrav ministra zahraničí Sergeje Lavrova

Ministr zahraničních věcí Ruské federace Sergej Lavrov zaslal organizátorům a účastníkům mezinárodního společensko-politického fóra v Moskvě „Za jednotu Evropy. Jak obnovit důvěru“ pozdravný dopis.

Fórum organizovala Slovanská akademie věd, vzdělání, umění a kultury (MSA).

(Viz foto na str. 1).

Lavrov v dopise sdělil:

„Především bych chtěl srdečně pozdravit prezidenta akademie, významného státního a společenského činitele Ruska Sergeje Nikolajeviče Baburina k jeho narozeninám. Za čtvrt století MSA, spojující významné domácí a zahraniční vědce, představitele vědeckých a kulturních kruhů, pravoslavného duchovenstva, se věrohodně ukázala jako důležitá základna k upevnění vztahů družby a bratrství mezi slovanskými národy, rozvoji pro nás všechny neopominutelných duchovně mravních hodnot.

Ministr Sergej Lavrov

Téma vašeho fóra si zaslouží úcty. Dnes, kdy situace v Evropě zažívá složité období, úsilí konané společenskou, národní diplomacií, zaměřené na obnovení vzájemné důvěry, je zvláště žádoucí. Národy světadílu nechtějí konfrontaci. Je důležité, aby politici naslouchali svým občanům, neobětováni jejich životní zájmy pochybným geopolitickým hrám.

Jsem jist, že akademie bude i nadále vnášet užitečný vklad k zabezpečení rozkvětu celoevropského domu. Přeji vám úspěch v práci a vše nejlepší.“

(SV)

HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE

Stanislave, chybíš nám!

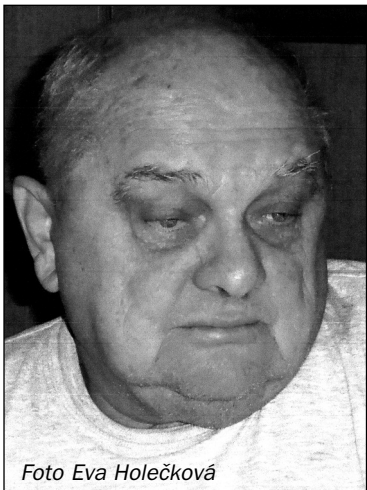

Foto Eva Holečková

Své blízké a redakci Slovan-
ské vzájemnosti navždy opustil no-
vinář Stanislav Hrzina z Prahy.
Zemřel 6. února ve věku 76 let.
Naposledy jsme se s ním rozlou-
čili 12. února v Ústřední obřad-
ní síni pražských Olšanských
hřbitovů.

Stanislav byl obětavým člově-
kem a i přes své zdravotní potíže
se velice pilně podílel jako člen
Slovanského výboru ČR na tvorbě
jeho měsíčníku Slovan-
ská vzájemnost. Přípravoval a redigoval
dvě jeho stránky, zasvěcené pro-
blematice balkánských zemí

a Ruska, Běloruska a Ukrajiny.
Zejména byl erudovaným znalcem
historie Srbů a Chorvatů, zvláště
pak zastáncem spravedlivé obrany
srbského národa vůči všem nepřá-
telům, vůči rozbíječům Jugoslá-
vie, kterou rozmetávaly rakety
vrahů ze Severoatlantické aliance.
Byl upřímným ctitelem jejich vel-
kých osobností v boji za svobodu
a také nedávno zesnulého lékaře
a profesora Rajko Dolečka, syna
srbské matky a českého otce.

Stanislave, je nám teď smutno.
Čest tvoji světlé památce. Chybíš
nám! (jel)

Oheň jako symbol (nejen) slovanské víry

Kult ohně zaujímal ve slovan-
ském náboženství velmi význam-
né, ne-li nejvýznamnější místo.
I na mnoha současných křesťan-
ských obřadech můžeme vidět ho-
řící ohně, pochodně a tedy konti-
nuitu s minulostí, od které se prá-
vě křesťanství chtělo oprostit.
Oheň je zkrátka pánem, ať už spo-
lečnosti vládne jakákoliv církev.
Oheň nebyl pro Slovany pouze ob-
řadním symbolem, byl součástí je-
jich životů. V Bělorusku nebo na
Balkáně se při stěhování přenášel
starý oheň do nového obydlí, kde
se od něj zapaloval nový.

Oheň rozdělaný pomocí dřívěk,
případně křesadly, byl označován
jako svatý či živý a tak se k němu
i přistupovalo. Je to logické, plnil
významnou úlohu v životě našich

předků. Používal se v magii, věště-
ní, obřadech, ale i v obětováních ja-
ko prostředek k očistě a ochraně
před zlými silami. Zřejmě nejzná-
mějším příkladem je rozdělování
a přeskakování svatojánských ohňů
nebo vánočního polena. V Bulhar-
sku probíhaly ohňové tance jako
součást obřadu pro zajištění úrody
21. května, při nichž se chodilo na-
boso po ohništi a probíhaly u toho
různé věštby. V Rusku se ohněm
chránilo před morem, přeskakoval
se z jalovce. Mládež zde také obí-
hala s pochodněmi pole, aby zajisti-
la úrodu pro nadcházející sklizeň
a současně zabránila krádežím obilí.
Dým používaný při vykuřování
měl rovněž očistnou funkci.

Pro pochopení slovanského kultu
ohně je potřeba si uvědomit, že lidé

jej chápali jako živou bytost s bož-
skými kvalitami. Spojovali s ním
sluneční božstvo, tedy Svaroga,
Dažboga a také polabského Svaro-
žice. Souvisí s ním ale i hromovlá-
dný Perun. Nejen bohové byli
vládci ohně, mezi ohnivě duchy
patřil rarach, plivník a další. Zná-
my jsou i bludičky, tedy bytosti
v podobě modravých plamínků
v bažinách, na tlejících stromech či
hrobech. Mohou mít podobu dětí
nebo mužičků s lucernami a zjevu-
jí se v období od dušiček do Vánoc.
Jak je známo, zavádí lidi do močálů,
aby se tam utopili. Mohou jim
ale také pomoci, když jim ukážou
zakopaný poklad. Z literatury je
znám také ohnivý muž nebo pták
ohnivák.

JAROSLAV SVOBODA

Srbové považují Rusko za velkého přítele

Více než 20 dohod a memorand
o dvoustranné spolupráci bylo po-
depsáno 17. ledna při návštěvě rus-
kého prezidenta Vladimira Putina
v Bělehradu. Host byl přivítán
okázale a před chrámem sv. Sávy
mu dalo najevo přízeň na 120 000
lidí. Putin svého srbského kolegu
Aleksandra Vučiće ocenil Řádem
Alexandra Něvského za přátelství
k Rusku a na oplátku dostal darem
už třetího psa – štěně šarplanince.
Večer šéf Kremlu z Bělehradu od-
letěl.

Podepsané dokumenty se týkají
např. spolupráce v oblasti rozvoje di-
gitálních technologií, využívání ja-
derné energie k mírovým účelům,
spolupráce při mírovém výzkumu
a využití kosmického prostoru. Vý-
znamné dohody podpoří rozvoj že-

lezniční dopravy v Srbsku, spoluprá-
ci v oblasti energetiky nebo zapojení
ruských společností do průmyslové
výroby v Srbsku.

Putin v srbské metropoli přivítán s nejvyššími pocťami

A jeho pobyt byl provázen v Srb-
sku dosud nevidanými bezpečnostní-
mi opatřeními za účasti údajně až
7000 policistů. Další stovky elitních
specialistů prý dorazily z Moskvy.
Putin sdělil, že při setkání se svým
hostitelem hovořili o širokém spektru
otázek, zejména o rozvoji vzájemné-
ho obchodu a dvoustranné ekono-
mické spolupráci. Řekl mj., že Gaz-
prom plánuje zvýšit dodávky zemní-
ho plynu do Srbska. Zmínil se rov-
něž, že firma Gazpromněft už vložila

do srbského energetického koncernu
NIS tři miliardy dolarů (přes 67 mili-
ard Kč) a plánuje investovat další 1,4
miliardy.

Návštěva se odehrála v době, kdy
se v Bělehradě konají demonstrace,
jejichž účastníci dávají najevo nespo-
kojenost s Vučićem; obviňují ho
z příliš autokratického vládnutí.
Protiváhou byla velká manifestace pod-
pory Vučićovi a Putinovi před chrá-
mem sv. Sávy, které se zúčastnilo na
120 000 lidí z různých částí Srbska.

Příslib ruských zbraní

Nejvyšší ruský představitel je
v Srbsku velmi populární, zejména
kvůli podpoře srbského vedení v jeho
odmítnutí uzat nezávislost Kosova.
V předvečer cesty do Bělehradu Pu-
tin ocenil, že srbské vedení rozhodně
odmítá členství v NATO a „pevně se
drží zachování neutrality země“. Také
řekl, že Moskva plně respektuje
rozhodnutí Srbska vstoupit do EU
a nestaví kvůli tomu Bělehrad před
dilema, jako to podle něj činí „zá-
padní partneři“. Slíbil pokračovat
v posilování srbské obrany – schop-
nosti dodávkami ruských zbraní, ja-
ko byly stíhačky MiG-29, které Mos-
kva poskytla jako vojenskou pomoc.

V Srbsku je nyní Rusko považová-
no za velkého přítele hlavně díky od-
mítnutí uzat nezávislost Kosova. Vu-
čić si také vysoce cení toho, že Mos-
kva zablokovala v Radě bezpečnosti
OSN britský návrh rezoluce, jenž by
Srbsko označil za stát, který spáchal
genocidu. Putin říká, že Evropská
unie nutí Srbsko, aby si vybralo me-
zi Moskvou a Západem. ČTK

Dohoda o názvu – předehra ke vstupu do NATO

Řecký parlament po několika-
denní debatě schválil koncem led-
na dohodu o změně názvu soused-
ní Makedonie. Informují o tom za-
hraniční agentury. Spor o název
téměř 30 let komplikoval vztahy
obou zemí. Loni Atény a Skopje
uzavřely kompromis, na jehož zá-
kladě bude nové oficiální pojme-
nování řeckého souseda znít Re-
publika Severní Makedonie, zkrá-
ceně Severní Makedonie. Premié-
ři Makedonie Zoran Zaev a Řecká
Alexis Tsipras dospěli loňskou
dohodou ke kompromisnímu řeše-
ní dlouholetého sporu obou zemí.
Mnozí Řekové považují název
Makedonie, používaný sousední
zemí po odtržení od bývalé Jugo-
slávie v roce 1991, za zásah do
svého historického dědictví a za
skrytý územní nárok na stejno-
jmennou řeckou provincii. V me-
zinárodním styku, včetně OSN,
země doposud používala název
Bývalá jugoslávská republika Ma-

kedonie (FYROM). Parlament ve
Skopji už před dvěma týdny
schválil změnu ústavy, která za-
kotvila nový název země Republi-
ka Severní Makedonie. Dohodu
nakonec podpořilo v 300 členném
sboru 153 poslanců, proti se jich
vyslovilo 146. Jeden zákonodárce
se zdržel.

Předseda řeckého parlamentu
Nikos Vutsis podle serveru Ekat-
himerini označil hlasování za his-
torické. Schůze sněmovny vedou-
cí ke schválení dohody, která trva-
la celkem více než 38 hodin, byla
podle Vutsise nejdelší v moder-
ních dějinách Řecka. Svou délkou
předčila i bouřlivá parlamentní za-
sedání v době dluhové krize. Do-
hodu odmítala opozice i naciona-
listé; řecký premiér Alexis Tsipras
i předseda makedonské vlády Zo-
ran Zaev poté označili schválení
dohody za historický moment.
Dohodu přivítala i Evropská unie,
stejně tak i NATO. (internet)

Vítězem Australian Open srbský tenista Novak Djoković

Tenista Novak Djoković

Srbský tenista Novak Djoko-
vić porazil v překvapivě jedno-
značném finále Australian Open
6:3, 6:2, 6:3 Španěla Rafaela
Nadala a získal rekordní sedmý
titul z Melbourne. Světová jed-
nička vyhrála po Wimbledonu
a US Open třetí grandslamový
turnaj za sebou a celkově pat-
náctý v kariéře. Nadal má 17 ti-
tulů, fenomenální švýcarský re-
kordman Roger Federer jich
získal 20. „Stejně jako Rafa
jsem byl před rokem na operaci.
Je úžasné, že tu dneska před vá-
mi stojím, dokázal jsem získat
titul a vyhrál jsem tři ze čtyř
grandslamů. Nemám slov,“ řekl
Djoković při slavnostním cere-
monii na kurtu.

Jednatřicetiletý Srb měl finále
naprosto pod kontrolou a čelil
pouze jednomu brejkbolu, který
odvrátil. Sám vzal Nadalovi podá-
ní pětkrát, naposledy v závěreč-
ném gamu. Zápas trval jen něco
málo přes dvě hodiny a Španěl ho
zakončil při druhém mečbolu sou-
peře příliš dlouhým bekhendem.
Djoković zaznamenal 34 vítěz-
ných úderů a jen devět nevynuce-
ných chyb. „Hrál fantasticky.
Když takhle hraje, potřeboval

bych něco navíc. A to jsem dneska
upřímně řečeno nedokázal najít,“
uznal Nadal převahu soupeře.
„Když hraje takhle, možná by by-
lo těžké ho porazit, i kdybych hrál
na 100 procent na své úrovni. Ale
možná by to aspoň byl vyrovná-
nější souboj,“ dodal.

Bělehradský rodák se sedmým
titulem v Austrálii odpoutal od
šestinásobných šampionů Federe-
ra a domácí legendy Roye Emers-
ona. Patnáctým grandslamovým
triumfem odskočil Američanovi
Peteu Samprasovi a osamostatnil
se na třetím místě historických ta-
bulek.

„To byl někdo, ke komu jsem
vzhlížel. Když jsem začal hrát,
jedny z prvních záběrů tenisu, kte-
ré jsem viděl, byl jeho zápas ve
Wimbledonu, když vyhrál myslím
první titul v roce 1993,“ zavzpomí-
nával Djoković. „V rodině jsme
neměli žádnou tenisovou tradici.
Takže to je určitě znamení osudu,
že jsem začal hrát tenis a toužil
jsem být tak dobrý jako Pete. Pře-
konat ho v grandslamových titu-
lech, úžasné,“ dodal. (internet)

Stranu 5 připravili a redigovali
Jan Jelínek a Anatolij Šitov

Vladimir Putin (vlevo) vyznamenal Aleksandra Vučiće Řádem Alexandra Něvského

KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA

Zakladatel slávy českého sborového zpěvu

V sobotu 16. února jsme vzpomněli osmdesátí let od úmrtí jedné z největších osobností českého interpretačního umění, sbormistra, hudebního pedagoga a skladatele Ferdinanda Vacha. Do historie našeho sborového zpěvu se zapsal především jako zakladatel Pěveckého sdružení moravských učitelů, jehož úroveň v krátké době významně pozvedl.

Ferdinand Vach se narodil 25. února 1860 v Jažlovicích (nyní okres Praha – východ) a když mu bylo sedm let, přestěhovala se početná rodina (sedm sourozenců) do Louňovic pod Blánkem, kde byl otec jmenován řídícím učitelem. Poněvadž měl pěkný alt, zpíval jak v klášterním sboru, tak i v jiných pražských chrámech a dokonce působil v chlapeckém sboru Žofínského akademie, kde se seznámil se světovou sborovou tvorbou.

Po mutaci dokončil školní vzdělání na měšťanské škole ve Vlašimi a na otci si vymohl studium na varhanické škole v Praze. Bohužel z finančních důvodů ji musel opus-

tit a živil se jako pomocný učitel na venkovských školách. Učitelský ústav absolvoval externí formou v Soběslavi. Následující dva roky prožil v Bele Crkvi (Srbsko, oblast Vojvodina), kde již působil jako sbormistr místo nemocného bratra Josefa. V roce 1882 se dal znovu zapsat na varhanickou školu, kde v následujících třech letech získal důkladné hudební vzdělání, které využil jako varhaník a sbormistr v soukromém hudebním ústavu J. Jandovského v Karlíně. F. Vach byl mimořádně ovlivněn návštěvou koncertů ruského pěveckého sboru Slavjanského.

V roce 1886 se mu naskytla významná šance, kdy mu bylo nabídnuto ředitelské místo na hudební škole spolku Moravan v Kroměříži, kde se pěstoval kult Antonína Dvořáka, který město osobně navštívil a řídil zde své skladby. Vach se zde vedle ředitelské funkce ujal i funkce sbormistra a podařilo se mu vytvořit kromě olomouckého Žerotína a Besedy brněnské jeden z nejvýznamnějších pěveckých spolků

na území Moravy. Jako pedagog nepracoval jen s dětmi v hudební škole Moravanu, ale na zdejším českém gymnáziu založil mj. pěvecký sbor a když potom přešel na nově zřízený učitelský ústav, mohl velmi účinně realizovat své reformní představy v oblasti sborového zpěvu.

Ve Vachovi postupně uzrávala myšlenka založit stálý sbor, který dostal název Učitelský dorost kroměřížského pedagogia. Tito mladí zpěváci udivovali kritiky jak uměleckou úroveň, tak i zpěvem zpaměti a jakkoliv neměli dostatek financí, tak přesto v roce 1904 ustavili spolek s pevnou organizační strukturou a názvem Pěvecké sdružení moravských učitelů.

F. Vach vytvořil vlastní koncepci koncertního sborového zpěvu. Především se jednalo o výběr zpěváků, kteří museli disponovat kvalitním hlasem a dobrou intonací. Noví čle-

nové z různých koutů celé Moravy byli přijímáni nejprve jako kandidáti a teprve po zvládnutí repertoáru se podrobili přijímací zkoušce. Dalším požadavkem byla interpretace skladeb z paměti. Jen takto dochází k jedinečnému uměleckému spojení sboru s dirigentem. Vach zvládal totiž sbor řídit nejenom rukama, ale i mimikou. Umělec se po celých třicet let výrazně orientoval k české hudbě, ať už v tvorbě Křivkovského, Smetany, později Foerstera i Janáčka a se Sdružením sklízel ohromné úspěchy doma i v zahraničí.

Podle vzoru PSMU vznikla v následujících letech další pěvecká tělesa, především Pěvecké sdružení pražských učitelů (1909), ale i mimo učitelské řady hlavně Pražský pěvecký sbor Smetana (1908) a pražská Typografia (1915).

Ferdinand Vach v roce 1905 opustil Kroměříž, přesídlil do Br-

na, kde v roce 1912 založil Moravský smíšený učitelský sbor, který v roce 1915 přeorganizoval na Sbor moravských učitelek (také z důvodu odchodu velkého množství mužů na frontu) a po jeho opuštění z čela sboru přijalo těleso jeho jméno a od roku 1936 pokračovalo v činnosti pod názvem Vachův sbor moravských učitelek.

Důležité byly rovněž Vachovi opusy v oblasti skladatelské. Za všechny jmenuji (a nebylo jich vůbec málo) Šestnáct slováckých a čtyři slovenské písně pro mužský sbor a z orchestrálních kompozic především Symfonii D-dur.

Velikán českého sborového umění Ferdinand Vach vytvořil novou éru sborového zpěvu ve smyslu, aby sborový zpěv nebyl jen zábavou, ale aby si před sebe kladl přiměřeně vysoké umělecké cíle. A v tom je Vachův odkaz živý dodnes. **MILOSLAV SAMEK**

Antická mytologie? Ta slovanská je stejně bohatá, ale téměř neznámá

Zatímco o řecké či římské mytologii se dnes žáci učí prakticky na každé škole, staly se dokonce povinnou školní četbou, o té naší – slovanské – toho většina z nás ví jen pramálo, a přece je stejně bohatá jako ta z kraje pod Olympem.

Ano, antické bohy, především pak ty řecké, zná dnes každý průměrný žák střední školy. Některé příběhy se staly dokonce maturitní četbou. A přitom nám jsou tak vzdáleny a svou vlastní historií tak trochu zapomínáme. Slovanský božský panteon je však stejně bohatý, nemluvě o dalších příbězích, obyčejích a zvycích, které se nám zachovaly dodnes.

Perun není jediný

Při pohledu do vlastní slovanské historie si možná někteří z nás vzpomenu na boha hromovládců. Ano, Perun je patrně jedním z nejznámějších bohů slovanského nebe, který se sem tam v literatuře objeví. Důvodem je pravděpodobně jeho historické rozšíření, uctívali ho totiž nejspíše všichni Slované, na rozdíl od některých čistě lokálních bohů. Perun navíc v době války vstupoval do čela panteonu, aby přinesl vítězství slovanským zbraním.

Bůh otec a další

Jedním z původních a nejstarších bohů slovanského světa byl bůh nebe Svarog. Je považován za otce všech bohů. V průběhu času však přestal být objektem kultu a vystřídali ho mladší. Zejména pak jeho syn Dažbog, který je bohem slunce a kterého oslavují všichni Slované při zimním slunovratu.

Perunův bratr

Dalším významným bohem byl bůh všech stád a vládce podsvětí, tzv. Návu, kde pásal duše zesnulých – Veles. Tento bůh, který bývá vyob-

razován s kravskými rohy jako symbolem dobytka, jež mu je podřízen, byl pánem magie, vědění, věštění či básnictví. Také možná proto byl pozdějším církevním hodnostářům nejvíce trnem v oku. Křesťanství kněží mu přisuzovali roli ďábla a na jeho místo dosadili své světce Blažeje nebo Mikuláše. Veles byl vedle Peruna pravděpodobně jedním z nejvýznamnějších božstev Slovanů.

Nechyběli ani ženy

Matku zemi představuje bohyně Mokoš. Je zosobněním vlhké, úrodné a plodné země. Nejstarší písemné zmínky o Mokoši se nacházejí v Nestorově Pověsti vremenných lét, kde se nacházejí v soupisu kyjevských bohů knížete Vladimíra jako jediné ženské božstvo. Svou sochu má i nedaleko obce Mokošín, kde se každoročně na její počest koná slavnost. Další ženou, slovanskou vládkyní, byla bohyně Lada. Je chápána jako bohyně lásky, jara, manželství, setby a orby. V některých případech je dokonce přirovnávána k Venuši.

Slovanské svátky

Naši předkové ještě v předkřesťanské éře slavili také různé svátky a dbali o své tradice. Mezi nejvýznamnější svátky patřil jistě Kračun, Hody či Koleda, který se slavil při zimním slunovratu. Po přijetí křesťanství byl zatlačen do pozadí a nahrazen Vánocemi. Během Kračunu bylo slaveno zrození nového slunce, v personifikované podobě boha Dažboga. Zároveň se v období bezprostředně po zimním slunovratu stírá hranice mezi pozemským světem a podsvětím a lidé tak mohou potkávat duše svých zemřelých předků. Mezi další svátky patřily svátky jara, Velesův svátek, Mokošina slavnost nebo nám známé dušičky.

Jak je patrné, také slovanská historie má co nabídnout a je opravdu srovnatelná i s antickým světem.

JAROSLAV SVOBODA

Jára Cimrman ležící, spící... a nakonec odhalený

Filmy pánů Svěráka a Smoljaka jsou stálíci české kinematografie, stejně jako jejich stejnojmenné divadlo. Cimrman je tahák na diváky, jehož podoba jim však měla zůstat utajena. K jeho odhalení došlo nakonec ve filmovém zpracování z roku 1983. Film Jára Cimrman ležící, spící přináší všem cimrmanologům několik zajímavostí. Víte o nich?

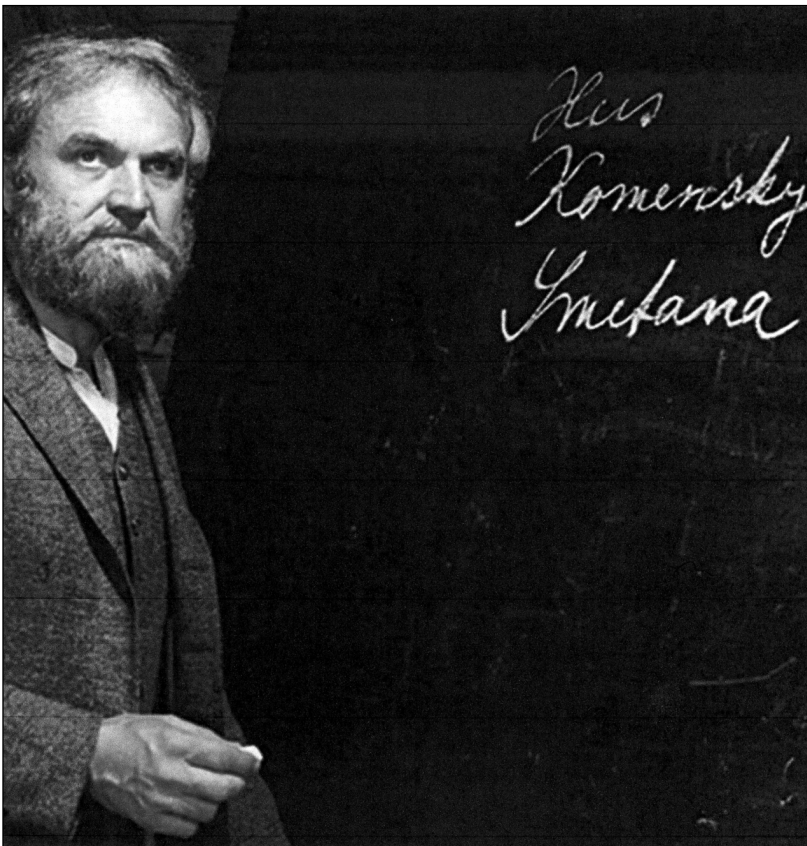
Film měl být ve stylu Záhady Blair Witch

Jára Cimrman měl ve filmu několik představitelů. Tím hlavním se stal ale jeden z jeho duchovních otců Zdeněk Svěrák. Jak sám vzpomínal, o svém obsazení se dozvěděl až

jako Záhada Blair Witch apod. Tuto myšlenku ale rychle opustili a nakonec se rozhodli film natočit tak, jak jej známe.

Hlavním cílem byla likvidace Habsburského domu

Úkolem českého velikána Jára Cimrmána bylo především pozvednout národní sebevědomí a oprostit se od Rakouska. Proto se ve filmu hlavní představitel vydává k následníkovi trůnu Františku Ferdinandu d'Este do služby jako učitel jeho dětí. Těm vysvětluje, že monarchie je zřízení prohnílé a nejlepší je republika. Ale tatínkovi to nebudou říkat.

Jára Cimrman: Postava Jára Cimrmána poprvé odhalila svou tvář

z rádia, protože se Ladislav Smoljak o představiteli hlavní role rozhodl zcela sám. Nicméně, oba dlouho váhali zda film vůbec natočit, a když ano, tak v jaké podobě. Podstatou celého jejich životního díla bylo, že nikdo nezná pravou identitu Jára Cimrmána a tvůrcům se jej nechtělo odhalovat. Zvažovali i možnost, že by se celý film natočil z Cimrmánova pohledu, tedy něco podobného

Tyto Cimrmanovy snahy však byly naprosto zbytečné. Ferdinandovy děti neměly následnické právo díky jeho sňatku s Žofií Chotkovou. Od smrti Ferdinandova bratra Otty France v roce 1906 byl druhým následníkem v pořadí Ottův syn Karel, kterým se pak v roce 1916 opravdu stal. Cimrman měl tak své snahy o likvidaci monarchie zaměřit spíše na Karla.

Na honu opravdový masakr

Scéna, kdy Ferdinand uspořádá hon a netrpělivě čeká na zprávu o císařově zdraví, byla scénou, při které opravdu zastřelili několik chlapců. Nejednalo se však o zajíce, nýbrž o králíky. Jak později vzpomínal režisér Smoljak, myslivci řekli, že je nemyslitelné, aby zajícům dali oblečky, že by při tom dostali infarkt. Pro tuto scénu byli vychováni králíci, kteří navíc nebyly zvyklí běhat, tudíž nikam neutekly. Ovšem Smoljak na celou scénu nevzpomínal v dobrém. Dlouhá léta litoval tohoto masakru malých zvířátek. Ferdinand se na honu nakonec dočkal zprávy o zdravotní situaci císaře. Do Vídně však s Cimrmanem jel jeho dvojník.

Příjezd do Vídně

Krátká scéna s kočárem u zámku Schönbrunn se ve skutečnosti natáčela opravdu ve Vídni. Točilo se za plného provozu zámku a režisér Smoljak tak při natáčení běhal k turistům a přemlouval je, aby počkali mimo záběr, jak sám vzpomínal.

Císař už zapomínal

Když do Vídně Cimrman s Ferdinandovým dvojníkem dorazili, navštívili ihned císaře Františka Josefa. Památná věta „Buď vítán, synovče. Jak se máš? Co tvá matka, co tvůj bratr, co tvá tuberkulóza?“ Svědčí o tom, že se císař buď spletl nebo už trpěl jednou ze stařeckých nemocí. Vlastní Ferdinandova matka Marie Anunciata Bourbonso-Sicilská byla v roce 1909 téměř 40 let po smrti, jeden jeho bratr také a druhý byl v císařově nemilosti. Samozřejmě, to mu nebránilo se zeptat, ale...? Reálnou tak zůstává jen tuberkulóza.

Britský patentový úřad byl v Liberci

Patent Office London, kam Cimrman chodil pozdě zapisovat své vynálezy, se ve skutečnosti nachází v Liberci, jde o budovu tamního Severočeského muzea. Kromě Liberce se natáčelo ještě v Praze, na Konoopišti a Vesci u Sobotky.

JAROSLAV SVOBODA

HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE

První velitel obrany národa

Na letošní rok připadá opět kulaté výročí 15. 3. 1939, dne německé okupace naší vlasti, už dřív okleštěné mnichovským diktátem. Od sdělovacích prostředků hlavního proudu v České republice můžeme čekat v lepším případě strohé informace. Určitě nebudou s rozsáhlými komentáři a tematickými přílohami, jako je tomu v případě výročí 21. srpna 1968.

Přitom, kdyby nebylo tragických let 1938 – 39 nedošlo by vůbec k invazi vojsk Varšavské smlouvy do Československa o 30 roků později. Je třeba vidět příčinu a následek. Tak jako v závěru zprávy o pohybu veřejného mínění v tzv. protektorátu Čechy a Morava, poslané radiovou depeší čs. zpravodajské ústředně do Londýna 20. 2. 1941, učinil velitel vojenské organizace Obrana národa (ON) divizní generál Bedřich Homola: „Moskva nám nevezme ani řeč ani půdu, kdežto Berlín obojí. Vládní forma se změní, za 30–50 let komunismus nebude, bude zde však národ, kdežto za vlády Němců by za 20 let byl národ zničen.“

B. Homola zahynul katovskou sekýrou 5. ledna 1943 v Berlíně – Plötzensee. Když psal výše zmiňovaná slova byl jeho předchůdce na velitelském místě ON Josef Bílý již tři měsíce v rukou německého gestapa. Generál Bílý patřil mezi význačné osobnosti předmnichovské čs. armády. Narodil se 30. června 1872 ve vsi

Ochoz u Zbonína, kde rodiče měli rolnickou usedlost. Po vychození obecné školy ve Varvažově studoval na reálném gymnáziu v Písku. Vzápětí se vydal na vojenskou dráhu.

V srpnu 1892 byl vyřazen z c. k. kadetní školy v Terstu. Nastoupil jako důstojnický zástupce k pěšímu pluku 15. V hodnosti poručíka je pro své schopnosti vyslán na Válečnou školu do Vídně (1898 – 1900). Následně sloužil u různých útvarů pěchoty v celé habsburské monarchii (Osijek, Lvov, Terst, Vídeň). Před 1. světovou válkou začal přednášet taktiku na vídeňské kadetní a potom také na sborové škole.

Po vypovězení nepřátelství Srbsku ze strany Rakouska-Uherska povyšuje Bílého 1. srpna 1914 na majora a je určený velitelem praporu královéhradeckého c. k. pěšího pluku 18. Za krvavých, převážně pozičních, střetnutí se zúčastnil bojů na východní a hlavně italské frontě. Vojenskému umění rozuměl dobře. V c. a k. armádě dosáhl vysokých vyznamenání. Přesto se hlásil k tomu, že je Čechem. Nikdy nebyl typem onoho nechvalně proslulého rakušáckého oficíra.

Válku Josef Bílý zakončil v hodnosti podplukovníka 2. listopadu 1918. Koncem stejného měsíce byl přijat do tvořící se československé armády a ustanoven posádkovým velitelem v Českých Budějovicích. Počáteční náplň jeho činnosti představovala demobilizace mužů, vracející-

cích se z válečného běsnění. V březnu 1920 odchází na Podkarpatskou Rus, ale zakrátko v českých zemích přebírá velení 16. pěší brigády ve Frýdku. S ní se účastňuje vojenského zajištění území Těšínska, případně většího po arbitrážním rozhodnutí sporu s Polskem tzv. Konferenci velvyslanců dohodových mocností z 28. 7. 1920 ČSR.

Bývalí rakouští důstojníci českého původu, kteří zůstali věrni svému češství a přešli do čs. armády, to neměli vždy snadné. Do popředí se dostávali jejich legionářští kolegové. Ale i v republice museli uznat kvality a charakter plukovníka Bílého. Projevilo se to udělením prvního generálského stupně (generál V. hodnostní třídy). Roku 1924 absolvoval informační generálský kurs ve Francii, přičemž byl poctěn Řádem Čestné legie (důstojník). Přátelské styky měl s generálem L. Faucherem, náčelníkem francouzské vojenské mise v Československu (1926 – 1938).

V letech 1922 – 23 zastával místo zástupce zemského vojenského velitele (ZVV) v Brně. Od 1. 8. 1923 do dubna 1928 byl velitelem brněnské 6. pěší divize, poté 1. pěší divize v Praze. Už jako divizní generál je jmenován 3. 7. 1928 pražským ZVV, tady působil k 1. červenci 1935, kdy odešel v hodnosti armádního generála (od 26. 6. 1931) do výslužby.

Napjatá situace v září 1938 jej opět dočasně přivedla do činné služby. Za

branné pohotovosti státu velí záložnímu velitelství „M“ ve Vizovicích. Kapitulační rozkaz vydaný po zradě západních spojenců i přes pocity ponížení uposlechl. Když k nám Němci v březnu následujícího roku definitivně vtrhli, hovořil o hanbě. Pokusil se ji odčinit. Nečekal na žádné pověření. Po poradách konaných po 23. 3. 1939 mezi ním a generály S. Vojtechovským, A. Eliášem, H. Vojtou a S. Ingram vznikla již uvedená ON. Josef Bílý se stal jejím hlavním velitelem.

Koncem léta a na podzim 1939 se podařilo vybudovat vojenské podzemí, představující rámec tajné armády. Důsledky 28. října 1939 nepostihly jenom studenty vysokých škol. Gestapo intenzivně hledalo iniciátory demonstrací. Zmapovalo podstatnou část sítě ON. Začátkem roku 1940 se skončilo období její první garnitury. Koncepce orientovaná na brzké povstání a nedostatek konspirace se krutě vymstila. Okupanti potřebovali udržet v Čechách a na Moravě z vojensko-hospodářských důvodů klid a pracovní výkonnost. Boj na domácí frontě proti krutému a zkušenému nepříteli měl být ještě složitý a dlouhodobý.

Generál Bílý se uchyluje do ilegality a téměř rok uniká německým represivním složkám. Odmítal odchod do emigrace, přesto že se smýčka stále více stahovala. Byl zatčen 14. listopadu 1940 v Chlumu u Třeboně. Násle-

Generál Josef Bílý

doval převoz do Prahy, vyšetřování a umístění v pankrácké věznici. Dne 27. září 1941 nastupuje do úřadu zastupujícího říšského protektora R. Heydrich s taktikou „cukru a biče“. Druhé se praktikuje hned od 28. 9., vyhlášením stanného práva, doprovázeného rozsáhlými perzekucemi. Jednou z prvních obětí se stává Josef Bílý. Téhož dne večer byl zastřelen v jízdně dělostřeleckých kasáren v Praze – Ružyni. Hrdost neztratil ani před německou popravčí četou. Jeho poslední slova zněla: „Ať žije Československá republika! Psi palte!“ Jako voják žil, jako voják padl!

V den čtvrtého výročí jeho mučednické smrti paní Hana Bílá převzala za trýzny na Staroměstském náměstí v Praze Československý válečný kříž 1939, jenž byl jejímu manželovi posmrtně udělen v ocenění odbojových zásluh.

VLADIMÍR MLEJNSKÝ

Petřínskou svatyní ohně zničil až Boleslav II.

„... tím ohněm táhla postav divná řada, v růžích stály hvozdy, mihla se v nich Lada, darmo svatý biskup křížem žehnal rudý plamen...“ těmito slovy popisuje Jaroslav Vrchlický tajemné události kolem staré slovanské svatyně na pražském Petříně. Svatý oheň a mohutný dub byly vždy symboly původní víry a celé toto místo je tak zahaleno rouškou záhad a tajemství. Co se vlastně stalo?

V onom roce 991, kdy se v Praze stavěly další domy, dodávali dělníci kamení na jejich stavbu právě z Petřína. Přímou v místě si postavili provizorní příbytek u vzrostlého dubu, a když jim byla zima, rozdělali si oheň. Co se začalo dít poté, však jen málokterý z nich pochopil. Vzhledem k situování místa a zdejšího velkého dubu vše napovídá, že se nacházeli na místě pohanského kultu. V plamelech ohně se jim začaly zjevovat různé obrazy podobné lidským tvářím. Ti, kteří byli ještě příslušníky staré slovanské víry, se začali ohni klanět a uctívat jej. K nim se ale začali přidávat i pravověrní křesťané z celé Prahy. Všichni pozorovali plamenné obrazy a přikládali dřevem, aby oheň nevyhasl, pokládali jej totiž za svatý a postavy, které viděli, za duše otců, které se očisťují. Kromě dřeva obětovali ohni i chléb či různé mince. Podobné události se křesťanská církev snažila eliminovat už od počátku své existence. Vymýtit z lidského myšlení staré pohanské bohy a zavést tak nový řád společnosti. Proto se z dřívějších slovanských bohů nově stávají různí démoni či ďáblové. Vždyť i samotný Kosmas přisuzuje věštecký um kněžny Libuše Satanovu mámení.

Lid si víru svých otců nenechal vzít

Christianizace českého území nebyla vůbec tak snadná, jak by se z dnešního pohledu mohlo zdát a křesťanské církvi dalo hodně práce, aby si získala nadvládu nad zdejšími územím. Ne všichni velmožové se chtěli smířit s novou vírou a odmítali se zřeknout zvyklostí svých otců. Vzpomeňme na sváry Bořivoje s předními českými pány, které se za podpory velkomoravského knížete Svatopluka vedly právě kvůli křesťan-

ství. Zbožný kníže Boleslav byl již poučen kněžími a věděl tedy, že se ďábel může zjevovat i v lidské podobě. Ďábel podle křesťanského výkladu. Na Petřín tedy poslal své služebníky a rozkázal jim, aby oheň uhasili a dub porazili. To však lid těžce nesl a i přes knížecí zákaz se na místo znovu vracel a oheň zapaloval.

Křesťanská (ne)milosrdná odplata

Pálení ohňů pokračovalo na jaře následujícího roku a pohané bedlivě hlí-

Známka s Háchou – ostuda České pošty

K 80. výročí kolaborantského kontroverzního prezidenta Protektorátu Böhmen und Mähren – vyšla pamětní známka. JUDr. Emil Hácha, bývalý vysoký soudní úředník, byl zvolen prezidentem za existence tzv. II. republiky, která byla nedemokratický státní útvar, vzniklý následkem Mnichovského diktátu s její existencí. Jeho zákony jsou z hlediska právní kontinuity republiky neplatné a nicotné, jsou zahrnuty ve sbírce Zákonů ČSR do tzv. Období nesvobody spolu s protektorátními zákony.

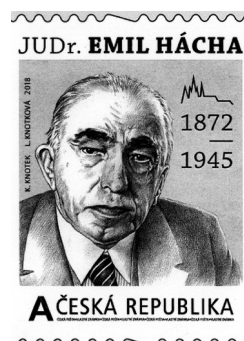
Období tzv. II. republiky bylo érou rozvinutého klerofašistického řádění a antisemitismu, nastal strašný útok na představitele I. republiky – například na TGM, Karla Čapka, a zejména na prezidenta Edvarda Beneše. Hácha těmto útokům nijak nebránil. Naopak podporoval zákazy politických stran I. republiky a vznik Národního souručenství, které mělo tyto strany nahrazovat. Hácha nikdy nebyl příznivcem I. republiky a projevoval spíše příklon k bývalé rakouské mo-

narchii, jejíž rozpadu litoval. Za protektorátu nejen tzv. svěřil do rukou válečného zločince Hitlera osud následně okupovaného Československa, ale rovněž neprojevil ani špetku odporu proti genocidě heydrichiády. Veřejně litoval atentátu na kata Čechů Heydricha a nebránil zločinu likvidace Lidic a Ležáků, jako předtím nebránil zásahům nacistů proti demonstrantům 28. října 1939, kteří byli popraveni, vězněni a odvlékáni do Sachsenhausenu a jiných nacistických mučiren.

Dr. Beneš dokud byl v zahraničí jako soukromá osoba, sice zpočátku určitým způsobem ještě trpěl existencí Háchy ve funkci, ale zásadní přelom znamenalo uznání Beneše jako představitele exilové vlády Velkou Británií a chování Háchy za zločinu heydrichiády. Beneš a exilová vláda varovali Háchu, aby nepokračoval v bezhlavé kolaboraci s nacisty a jednal podobně jako jiní příslušníci západních vlád zemí obsazených nacisty – například Holandska, Dánska a Belgie.

dali, aby jim nikdo oheň nehasil. Navíc se rozšířila zvěst, že se v ohni zjevují další postavy, které jsou mnohem krásnější než ty minulé. Kníže tedy poslal s vědomím biskupa na Petřín další a další služebníky, aby oheň uhasili a jámu zasypaly. Měl to být konec se vším nekřesťanským. Pro křesťanskou církev bylo velmi důležité, aby lid zapomněl na své předky a starou víru. Bylo tedy potřeba vhodně podchytit charakter pohanského místa či události a opatřit mu nový – křesťanský význam. Na místě

petřínské svatyně ohňů tak vyrostl kostel zasvěcený sv. Vavřinci. Na posvátné slovanské hoře Říp rotunda sv. Jiří a sv. Vojtěcha. A v neposlední řadě mys Arkona a modla boha Svantovíta. Když zdejší kraj dobyla křesťanská vojska vedená roku 1168 dánským králem Valdemarem I. byli Ránové násilně pokřtěni a v okolí pak vyrostlo dvanáct nových kostelů. Z události zmiňme křesťanské Vánoce či Velikonoce, které vycházejí „náhodou“ na období starých pohanských svátků. JAROSLAV SVOBODA

připomínající slavnou minulost našich národů. Nyní učinila nepřipustný krok zpět v připomínce nacistického kolaboranta Háchy. Všechny vlastenecké kruhy musí tento nemíst-

ný a obłudný krok odsoudit. Nebo již máme „protektorátní poštu“?

DR. JIŘÍ JAROŠ NICKELLI, ČSOL BRNO

Upřesnění (poznámka redakce): Limitovanou edici 15 000 kusů známky s Háchou sice vydala Česká pošta, ale podle ní nejde o její emisi. Je to tzv. vlastní známka, kterou připravil a zaplatil jiný subjekt. Peníze na zhotovení známky mezi sebou vybrali příznivci Emila Háchy.

Faktem ale zůstává, že projekt musela schválit komise České pošty!

Stranu 7 připravil a redigoval Jan Jelínek

LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA

Fotořečiště 17 a Pražský chodník vypráví

Tak se jmenují dvě knihy spisovatele a fotografa reportážního stylu Františka Dostála, které mu vyšly loni, kdy v červenci oslavil osmdesáté narozeniny v dobré fyzické i duševní kondici. Publikace jsou zaplněny autorovými černobílými snímky, vyzařujícími ryzí člověčinu v dějstvích dnů všedního života. A především laskavý i humorný pohled, v němž se zrcadlí nejen vody jím milovaných řek Sázavy a Vltavy. Ale především tady jiskří jeho osobité rozmlouvání s lidmi i Františkova touha ještě stihnout napsat knížku o rodných pražských Vršovcích. Právě od-
tud začínal šlapat bosýma nohama klučiny chodník a dlažbu stověžaté Matky měst, jejíž půvab se mu hluboce zadřel do kůže, mozku a srdce věrného syna své kolébky v srdci Evropy.

Jan Stern, jeden z četných obdivovatelů tvůrčova díla, doprovázeného i jeho písemnými vyznáními a postřehy, řekl, „že František Dostál patří k nejpozoruhodnějším zjevům české fotografie 20. století.“ Jiný recenzent – Josef Kobra Kučera – v něm vidí fotografa „nejčistšího zrna. Osobitý a jemu vlastní laskavý pohled na náš často krutý svět nám polidšťuje duši.“ Novinář František Cinger považuje Dostálovy snímky za svědectví času, „a přitom se mu pořád nějak kutálejí do legrace. On totiž František Dostál má raději úsměv než pláč.“

Dostálovo rozsáhlé umění samorostlého fotografa mohli lidé

Fotograf František Dostál

spatřit na četných výstavách nejen v naší zemi, ale i v zahraničí. Například v nizozemském Amsterdamu, německých městech Berlíně, Drážďanech, Norimberku, Frankfurtu nad Mohanem, Halle, Kostnici, ve švýcarském Luganu či v pěti městech Litvy. Ale dejme raději slovo F. Dostálovi, aby sám autenticky pověděl, o čem Pražský chodník vypráví.

JAN JELÍNEK

Pražský chodník vypráví

Než se tak ale stalo, fotografujícího člověka po letitém a neskutecně dlouhém putování po pražské dlažbě, převelice často bolely nohy. Údiv nad každodenními objevy byly ale hnacím motorem, co mě vytrvale vyháněl do ulic. Žijí dosud s myšlenkou, že zachycené situace v toku času dozrávají a zů-

Kytička pro stařenku

stanou trvalým zápisem o atmosféře a koloritu města. Tak už tomu v životě bývá, že člověk po svém odchodu chce alespoň cosi zanechat pro potěšení následovníků. V jedné návštěvnícké knize na mé výstavě v roce 1986 v dnes již neexistující výstavní síni na Jungmannově náměstí šlo nalézt také slova – „Kéž vám tato výstava zaplatí alespoň podrážky prošlapaných bot!“.

Absurdní, komické či neobvyklé situace zachycené na pražských chodnících, sázely převážně na vypovídající obsah. Dobrá a výmluvná fotografie se ale vždy rodí v srdci a myslí autora. Pouliční vtipky koketují s absurdním nesmyslem a někdy opravdu nabízejí metaforu, která přísluší už i do oblasti poezie. Křehké příběhy, co se odehrály v pražských ulicích, ukrývají v sobě zmizelý čas s reálnou šancí na přežití. Fotografie už

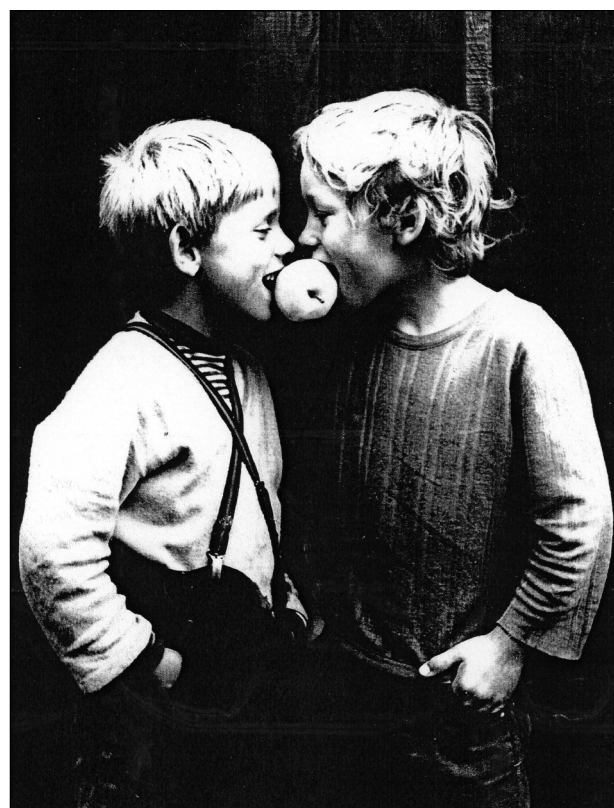
při svém vzniku vždy koketuje s ubíhajícím časem a později promlouvá i ve formě grotesky, v níž je jasné patrná, i když na hlas nevyšlovená láska k rodnému městu.

Jako malý kluk jsem od jara do podzimu chodil v dosud nedlážděných ulicích v pražských Vršovcích prostě bos. I do školních lavic. Jako bosý jsem hrával i fotbal. Snad i proto mi k srdci přirostla pěkně vydlážděná mozaika pražského chodníku, za kterou se nemuseli mistři dlaždičského řemesla vůbec stydět. Ona totiž vydržela desítky let a nejen od podzimu do jara. Na chodníku zaškobrtne i nejopatrnější chodec a pro čochu mého fotoaparátu se tak připletli neškolení herci, kteří se tak proměnili v cirkusové klauny. I když se třeba posadili do židlí vysoko nad hladinou Vltavy.

Člověk se i po pražském chodníku plahočí k lepším časům

a opomíjí nepatrné absurdity, které ale potěšily moje oči. V neskutecné směsi živých i neživých postav se však svými drápy uchytíl a skrývá také čas. Lidský kompars se na fotografiích proměnil v panoptikum a dokumentární zápis. Ten má i ve splašeném světě úžasnou šanci přinést na lidskou tvář úsměv.

Město Praha s protékající řekou Vltavou, včetně své architektury, se stalo námětem pro vznik mnoha knih. Jako autor několika knížek věnovaných naší metropoli, jsem na ni pohlížel vždy z chodníku. Bolest nohou později ale umenšovalo posezení u kávy v kavárnách, z nichž už některé neexistují, anebo se přelakovaly na cosi, co přišlo odjinud. Jenže na rodné hnízdo, v němž mi bylo dopřáno pobývat, se mnohem větším údivem a překvapením pohlíží až z náležitěho odstupu. **FRANTIŠEK DOSTÁL**

Bratrská hra o jablko

Foto František Dostál (2x)

Liechtensteini se zlobí na dekrety – My se zlobíme pro kolaboraci

Po 73 letech od konce II. světové války se Lichtenštejnsko oficiálně opět domáhá majetku v České republice. Majetků zabavených podle Pařížské reparační smlouvy a podle dekretů prezidenta republiky a Národního shromáždění, nesprávně nazývaných „Benešovy dekrety“. Nesprávně, protože je ratifikovalo Národní shromáždění Československé republiky. Vládnoucí rod Liechtensteinů tvrdí, že byli za I. ČSR při sčítání obyvatelstva r. 1930 zapsáni nesprávně bez „vlastní vůle“. Jejich tvrzení je historicky právně vzato liché. Sčítací komisař nesměl učinit jiný zápis bez manifestního souhlasu zapsaného, a bylo irelevantní, kde zapsaný v době fyzického zápisu byl. Pokud by sčítací komisař zapsal národnost proti vůli sčítaného, bylo dosti možností opravy nebo i soudního stíhání za zneužití pravomoci veřejného činitele apod. Nikdy se tak nestalo (tento případ obrany není u nás ojedině-

lý, takto se brání dodnes například i zástupci rodu Salm-Reifferscheidt).

Ovšem je tu i jiný důkaz. Přímý důkaz kolaborace příslušníka rodu Liechtensteinů s vysokým představitelem zločinného III. reichu, dokonce s potomním válečným zločincem souzeným na Norimberském soudu. Je to podpis prince Hanse Liechtensteina v návštěvní knize reichsprotektora Konstantina von Neuratha. Je datován 26. května roku 1940, a je publikován jako faksimile v knize docenta Josefa Bendy. Restituce majetku bývalých šlechtických rodů po roce 1989, Tuláček II. vydání Praha 2013 (I. vydání Praha 2010), str. 790. Příslušníci rodu tvrdí, že nikdy nebyli Němci a s Německem nekolaborovali. Citovaný dokument návštěvní knihy říšského protektora, pána nad životem a smrtí obyvatel okupovaného protektorátu Böhmen und Mahren, založeného výnosem Hitlera, do-

kazuje pravý opak. Proč? Protože žádný šlechtic, jakož i prostý občan jakéhokoli původu, loyální k antifašistickému hnutí nebo straně antifašismu (v té době např. bojujícímu království Velké Británie a Severního Irska), nebo jakýkoli příslušník okupované země, odpírající hitlerismu, neměl vůbec co pohledávat u vysokého představitele okupační mocnosti III. říše. Podpis prince Hanse z Liechtensteinu dokazuje jednoznačně kolaboraci s nepřítelem, v tomto případě s nejvyšším zástupcem III. reichu v protektorátě. Jakékoli jednání s okupantem, s nepřítelem státu, který rozvrátil a zničil demokratickou podstatu státu, bylo vyloučeno. Správný postoj šlechtice nebo občana antifašisty by maximálně mohl zahrnout prohlášení se za Hitlera nebo v jeho zastoupení Neurathova vězně, jako tomu bylo v případech západní šlechty v Belgii a jinde, což se zde nestalo.

Takže jestliže se příslušníci rodu Liechtensteinů – jak to prezentuje například MF Dnes – „zlobí na de-

krety“, my odbojáři a legionáři se jako zastánci dekretálního práva a Pařížské reparační dohody, zlobíme na Liechtensteiny, že se domáhají majetků, které jim pro kolaboraci nepřísluší. Pařížská reparační dohoda, které je ČSR a její nástupník ČR signatářem, praví mimo jiné – žádný německý konfiskovaný majetek se nesmí dostat zpět do německých rukou. Tento požadavek se týká i německých kolaborantů, tak jako to stanoví prezidentské dekrety č. 5, 12, ústavní dekret 33, dekrety č. 100 a 108.

Pokud příslušník rodu kolaboroval s hitlerovským Německem,

a projevil to svým projevem osobní vůle – např. podpisem u hitlerovského zmocněnce – nároky na restituci mu nepřísluší. Totéž platí pro všechny příslušníky těch rodů, kteří se dali k nacistickým III. říše nebo podepsali přihlášky k říšskému občanství podle norimberských rasových zákonů, aniž by byl prokázán exaktně nátlak apod.

Tudíž, jestliže památkové úřady republiky odmítají nároky Liechtensteinů na majetky zabavené po roce 1945, činí podle práva republiky spravedlivě. Jen by se to politici kolaboranti neměli snažit prořázt. **JIŘÍ JAROŠ NICKELLI**

SLOVANSKÁ VZÁJEMNOST č. 228/2019, cena 10 Kč.

Zakladatel: prof. Ing. Břetislav Chvátal, DrSc.

Vydavatel: Slovanský výbor ČR.

Redakční radu řídí: Jan Minář.

Členové rady: Eva Holečková, Zdeněk Hoření, Stanislav Hrzina, Jan Jelínek, Čeněk Milan Kadlec, Julie Masopustová a Nataša Weberová.

Distribuci vede Alena Grospičková.

Redakce a administrace: Slovanský výbor ČR, Politických vězňů 9, 111 21 Praha 1, III. patro, kabinet č. 147, tel./fax: 222 897 261, 728 009 737

internetová adresa: www.slovanskyvyborcr.cz (jejím redaktorem je Miroslav Havlík).

Adresa e-mail: slovanyvyborcr@volny.cz.

Příspěvky zaslané redakci nemusí vždy vyjadřovat její stanovisko.

Redakce si vyhrazuje právo úpravy příspěvku.

Uzávěrka čísla dne 20. 2. 2019.

Časopis registrován na MK ČR pod reg. č. 8038.ISSN-1212-3315.